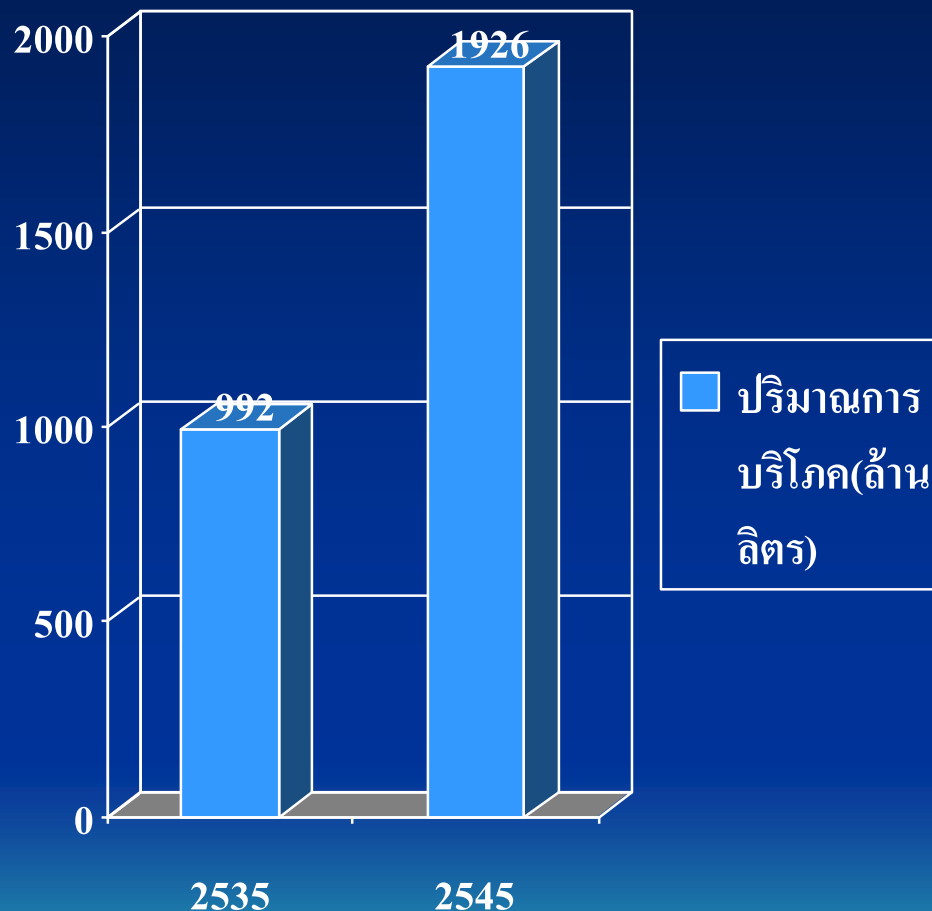

แนวคิดและพฤติกรรมการงดเหล้าเข้าพรรษา ของชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา

สรีรยัลักษณะ   ไชยลังกา
พินทอง   ปินใจ
นงนุช   ปัญจธรรมเจริญ
จรรยา   แก้วใจบุญ
หทัยรัตน์   บรรณากิจ
บำเพ็ญ   คำดี

สถานการณ์การบริโภคสุราในประเทศไทย

- ใน 1 ปีมีผู้บริโภคเพิ่มขึ้น 2.6 แสนคน
- ปริมาณการดื่มปี 2535 เป็น 25.2 (ลิตรต่อคนต่อปี) เพิ่มขึ้น 41.6 ในปี 2545
- จากวันนี้ประมาณการว่าคนไทยจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น 1 เท่า ในทุก 3 ปี

ใน 10 ปี ดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น 2 เท่า
(992 ล้านลิตรเป็น 1926 ล้านลิตรต่อปี)

สภาพความรุนแรงของปัญหา

- สุราเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ของอุบัติเหตุจราจร (ร้อยละ 50)
- สุราเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
- สถิติการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรจังหวัดพะเยา ช่วงเทศกาลปีใหม่ ปี 2547 มีการใช้แอลกอฮอล์ จำนวน 164 ราย (ร้อยละ 57.34)

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. แนวคิดการบริโภค
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

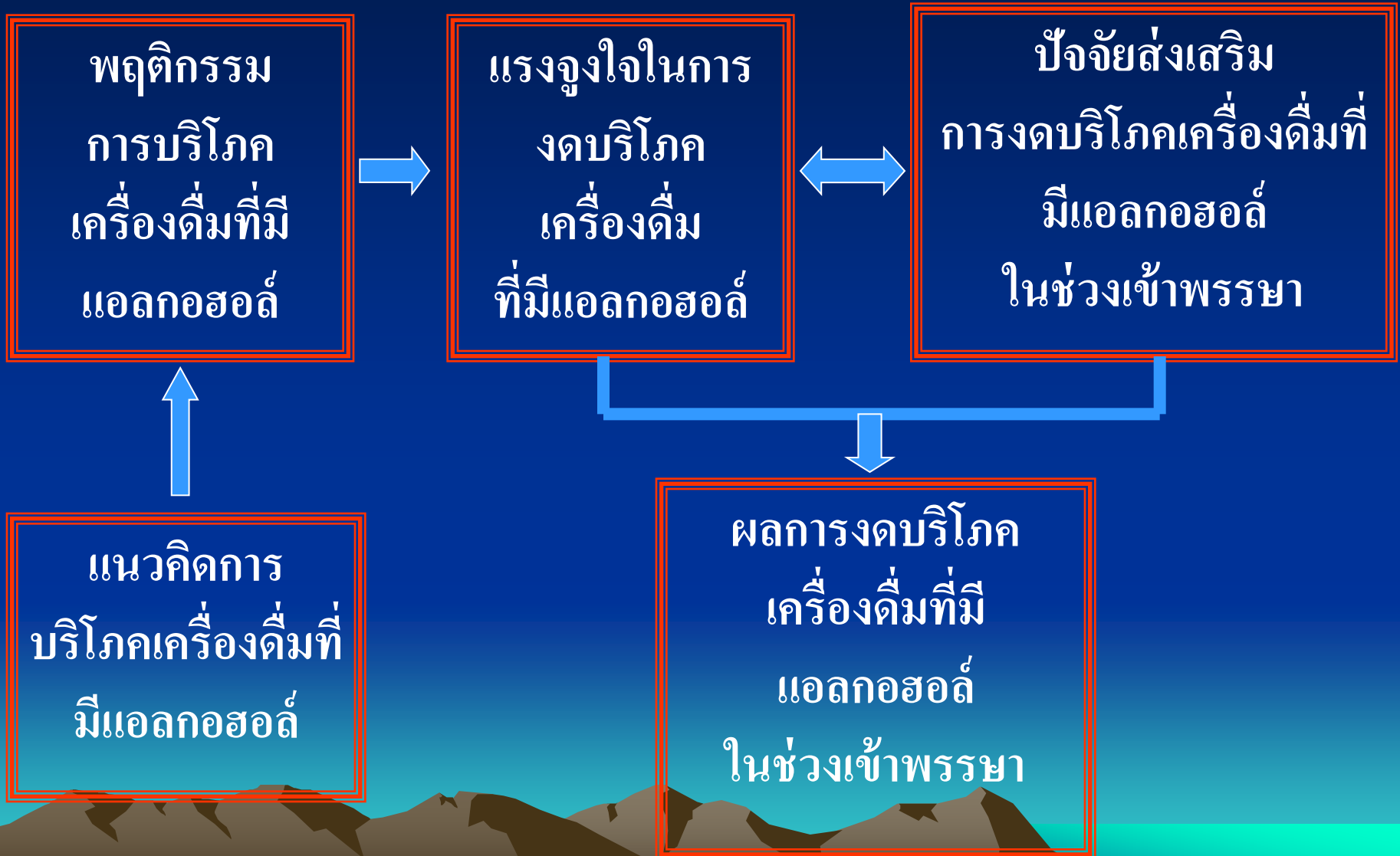
2. พฤติกรรมการ
บริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์

3. แรงจูงใจดบริโภคเครื่องดื่ม ที่
มีแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

5. ผลการงดบริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการงด
บริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

1. การรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล	กลุ่มนครบ 3 เดือน	กลุ่มดไม่ครบ 3 เดือน	ผู้นำชุมชน
สนทนากลุ่ม	1 ครั้ง(11 คน)	1 ครั้ง(12 คน)	-
สัมภาษณ์เชิงลึก	5 คน	5 คน	3 คน
สัมภาษณ์คนใกล้ชิด	5 คน	5 คน	-
การสังเกตแบบไม่มี ส่วนร่วม	✓	✓	

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยดูความสอดคล้อง ความแตกต่างของ
ข้อมูล จำแนกประเภท และสรุปข้อค้นพบ

ผลการศึกษา

1. แนวคิดการบริโภค
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

2. พฤติกรรมการ
บริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์

3. แรงจูงใจที่ทำให้ตัดสินใจด
บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
ในช่วงเข้าพรรษา

5. ผลการงดบริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการงด
บริโภคเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

ผลการศึกษา

แนวความคิดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1. ร่างกายแข็งแรง เพิ่มความดันโลหิต ช้ำพยาธิ ประสาทตื่นตัว เจริญอาหาร มีผลดีต่อพฤติกรรมทางเพศ

“กินลาบดิบๆ ก็จะไม่ตัดขาว ... แอลกอฮอล์ในเหล้าไปฆ่าพยาธิในลาบดิบๆได้...”

2. เข้ากับเพื่อนได้ เข้าสังคมได้ แสดงถึงการมีอำนาจ แสดงความเป็น

ลูกผู้ชาย จิตใจเข้มแข็ง แสดงความเป็นรุ่นพี่ แสดงความไว้วางใจและไม่รังเกียจซึ่งกันและกัน และช่วยลดความเหงา

“ลูกผู้ชายทุกคนต้องดื่มเหล้า.... ไม่ดื่มก็ไม่ใช่ลูกผู้ชาย... เจอรุ่นน้องต้องแสดงความเป็นพี่ใหญ่ต้องเลี้ยงเหล้ารุ่นน้อง ต้องใจกว้างบ้างรุ่นน้องจะได้นับถือ” (เพศชายอายุ 38 ปี อาชีพรับราชการ)

ผลการศึกษา

พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

- ชนิดที่บริโภค — ทุกชนิด สัมพันธ์กับรายได้ และความสะดวกในการหาซื้อ
- สถานที่ — บ้านตนเอง บ้านเพื่อน ร้านอาหาร ในงานเทศกาลต่างๆ
- ลักษณะการบริโภค — ดื่มนานๆ ครั้ง, ดื่มทุกวัน, ดื่มตลอดเวลา, ดื่มข้ามวันข้ามคืน

“ปกติแล้วเป็นคุณดื่มเหล้าบ่อย ดื่มแล้วก็ดื่มมาก ดื่มแล้วไม่เมาก็ไม่ใช่การดื่มเหล้า เคยดื่มตั้งแต่หัวค่ำยันสว่าง ส่วนมากดื่มจนเมาไม่รู้เรื่อง ....”(เพศชายอายุ 38 ปี อาชีพรับราชการ)

ผลการศึกษา

แรงจูงใจทำให้งบบริโภคเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ในช่วง
เข้าพรรษา

- เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิด ในครอบครัว
“การทิ้งคเหล้าในช่วงเข้าพรรษาได้สำเร็จทำให้เราเป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไป
ใครๆก็เกรงใจ เชื่อใจในคำพูดของเรา รุ่นน้องก็ให้ความเคารพ ญาติๆทางฝ่ายเมีย
ก็ให้ความเชื่อถือ... ภูมิใจนะที่ทำได้สำเร็จ” (เพศชายอายุ 38 ปี อาชีพรับ
ราชการ)
- เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก โดยเฉพาะเมื่อบุตรเข้าสู่วัยรุ่น

ผลการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการงดบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในช่วง
เข้าพรรษา

อยู่ที่ความตั้งใจแน่วแน่ และความอดทนของตนเองเป็นหลัก สมาชิกใน
ครอบครัวให้กำลังใจ เข้าใจ สังคมมีส่วนช่วยเหลือโดยไม่ชักชวนบริโภคเมื่อมี
งานสังสรรค์และเทศกาลต่างๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีส่วนช่วยเหลือให้งด
เหล้าเข้าพรรษาสำเร็จ โดยเอาใจใส่อย่างจริงจัง คอยติดตามเยี่ยมบ้านและ
ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

**“การงดเหล้าอยู่ที่ใจเราเป็นสำคัญ ใครจะชวนอย่างไรก็ช่าง ถ้าใจเรา
แน่วแน่ ตั้งใจจริงเราก็จะงดได้”**

ผลการศึกษา

ผลการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

- ด้านสุขภาพ — ทำให้เจริญอาหาร หายปวดเมื่อยตามร่างกาย ไม่สบายตัว ปวดศีรษะ
- ผลต่อครอบครัว สังคม/ ชุมชน — ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ขาดมิตร เป็นที่รังเกียจต่อสังคม ถูกภรรยาดูด่าอย่างเสียหาย ทำให้รู้สึกไร้ค่า “สามีเป็นคนดื่มเหล้ามาก ดื่มเป็นประจำทุกวันหลังเลิกงานจะดื่มประจำจนติดเหล้า เวลาดื่มเหล้าจะเป็นคนโมโหร้าย พุดมาก ทะเลาะกันเป็นประจำ จนต้องเข้ารับการบำบัดรักษาที่แผนกจิตเวช โรงพยาบาลพะเยา”(เพศหญิงอายุ 34ปี สามีอาชีพรับจ้างก่อสร้าง)

ผลการศึกษา

ผลการงคบริโภคเครื่องค้มีแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา

1. ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
2. สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น
3. ครอบครัวและชุมชนให้ความเคารพ นับถือ
4. สุขภาพดีขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

ผู้บริหารเครื่องคัม
ที่มีแอลกอฮอล์

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ครอบครัว/ชุมชน

การงดบริโภค
เครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ได้สำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อส่งเสริมการงดบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1. สร้างความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากการบริโภค
2. ปลุกฝังและสร้างค่านิยมใหม่ให้กับชุมชน
3. ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีส่วนร่วมให้สมาชิกงดบริโภค

2. เพื่อการศึกษาวิจัย

ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการในการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อส่งเสริมการงดบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

กิจกรรมประกาศ

1. แกนนำชุมชน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการงดเหล้าเข้าพรรษา
ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญยิ่ง
2. รศ. ดร. เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติ๊กซ์ สถาบันวิจัยประชากร
3. รศ.ดร.บุปผา ศิริรัมย์ สถาบันวิจัยประชากร
4. ดร.วิจิตรา ปัญญาชัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา